

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 16), התשמ"א—1981 *

החלפת המונחים
"מקרקעין" ו"נכס"

1. בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א—1961¹ (להלן — החוק העיקרי), בכל מקום שבו מדובר ב"מקרקעין" ו"נכסים", למעט הגדרת "קרקע" בסעיף 1, סעיף 11 והפרק השמיני, יבוא במקומם "קרקע", ושינויי הצורה הדקדוקיים המחוייבים ייעשו לפי זה.

תיקון סעיף 1

2. בסעיף 1 לחוק העיקרי —

(1) במקום הגדרת "בנין" יבוא:

"בנין" — לרבות כל מבנה או בניה שאינם ארעיים, שבנייתם נגמרה;

(2) הגדרות "בנין חקלאי" עד "בנין עסקי", "ישוב ספר" עד "מושב", "מלאי" עד "מלאי חקלאי" ו"מקרקעין" עד "שכירות מוגנת" — יימחקו;

(3) בהגדרת "בעל" —

(א) בפסקה (1)(א) ו-(ב), במקום "לתקופה העולה על חמש שנים" יבוא "לתקופה שאינה פחותה מ-25 שנים";

(ב) פסקה (2) — בטלה;

(4) אחרי הגדרת "מס" יבוא:

"קרקע" —

(1) קרקע פנויה לרבות קרקע שמחובר אליה נכס שאיננו בנין, למעט הנכס המחובר אליה ולמעט קרקע חקלאית;

(2) קרקע שעליה בנין ששטחו הכולל פחות מ-30% מהשטח הכולל שהיה מותר לבנות לפי תקנות תכנון ובניה שהיו קיימות בעת הבניה, ואם לא היו תקנות בעת בנייתו — לפי תקנות שהותקנו לראשונה לאחר בנייתו, ואשר המחיר שניתן לקבל ממכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון בעד המבנה לבדו באחד באוקטובר שקדם לשנת המס היה פחות משווי הקרקע שעליה הוא עומד; ואולם לגבי בנין מגורים שבנייתו נגמרה לפני יום ה' באייר התש"ח (14 במאי 1948), יבוא "20%" במקום "30%";

(3) קרקע שביום ט' באדר ב' התשמ"א (15 במרס 1981) היו עליה מטעים ואיננה קרקע חקלאית;

"קרקע חקלאית" —

(1) קרקע שיועדה לחקלאות בתכנית על פי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965², או שהוכרזה כקרקע חקלאית לפי סעיף 5 לתוספת הראשונה לחוק האמור, והכל אם בשנת המס היא משמשת בחקלאות או שהיא שמשה בחקלאות בשנה שקדמה לשנת המס או שאיננה ראויה לשמש בחקלאות;

(2) קרקע המשמשת לעסק במשקו החקלאי של בעליה שהוא חקלאי;.

* נחקל בכנסת ביום כ"ד באדר ב' התשמ"א (30 במרס 1981); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1524, התשמ"א, עמ' 274.

1 ס"ח התשכ"א, עמ' 100; התשל"ט, עמ' 96.

2 ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

3. סעיפים 1א ו-2א לחוק העיקרי — בטלים.
4. בסעיף 3 לחוק העיקרי, פסקאות (2) עד (11) — בטלות.
5. סעיפים 4 עד 10 לחוק העיקרי — בטלים.
6. במקום סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:
11. שוויה של קרקע שעליה בנין, כאמור בפסקה (2) להגדרת קרקע, הוא השווי שניתן לקבל בעד הנכס כולו במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון באחד באוקטובר שקדם לשנת המס שבה נשום הבנין (להלן — שווי השוק) פחות שווי השוק של הבנין כולל הקרקע שעליה הוא עומד בתוספת 300% מהשטח הכולל של הבנין כאילו הבנין האמור הוא נכס בפני עצמו ללא זכויות בניה נוספות."
7. בסעיף 12 לחוק העיקרי —
- (1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "פנויה";
- (2) במקום הקטע המתחיל במלים "למעט קרקע של חקלאי" והמסתיים במלים "שבה נשומה הקרקע" יבוא "יהיה שווי השוק שלה".
8. במקום סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:
13. (א) שוויה של קרקע שעליה מטע, כאמור בפסקה (3) להגדרת קרקע, הוא שווי השוק שלה בניכוי סכום של 32,000 שקלים לכל דונם או חלק יחסי מסכום זה לחלק של דונם.
- (ב) הסכום שבסעיף קטן (א) יותאם לכל שנת מס לפי שיעור העליה של מדד המחירים לצרכן שנתפרסם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ב-15 בספטמבר שלפני אותה שנה, ביחס למדד כאמור שנתפרסם במועד כאמור בשנה שקדמה לאותה שנה; הסכומים המתוארים מים יעוגלו ל-100 השקלים הקרובים."
9. סעיפים 14 עד 16 לחוק העיקרי — בטלים.
10. בסעיף 17 לחוק העיקרי, סעיף קטן (א) — בטל, והסימון (ב) יימחק.
11. סעיפים 18 עד 18ב לחוק העיקרי — בטלים.
12. בסעיף 19 לחוק העיקרי —
- (1) סעיף קטן (ב) — בטל;
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום פסקה (2) יבוא:
- "(2) אם לאחר השומה הפכה הקרקע לבנין או נשתנה הגדרה באופן אחר, ותקפו של התיקון יהיה מיום גמר הבניה או שינוי ההגדרה";

13. בסעיף 20 לחוק העיקרי — תיקון סעיף 20
- (1) בסעיף קטן (ב), במקום "12%" יבוא "20%";
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום "6%" יבוא "10%";
- (3) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:
- "(ה) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות את שיעורי ההנחה שבסעיפים קטנים (ב) ו-(ג)."
14. סעיפים 21 ו-21א לחוק העיקרי — בטלים. ביטול סעיפים 21 ו-21א
15. סעיפים 22 עד 23 לחוק העיקרי — בטלים. ביטול סעיפים 22 עד 23
16. בסעיף 24 לחוק העיקרי, במקום "לפי סעיפים 19, 22 או 22א" יבוא "לפי סעיפים 19 או 22", והמלים "או לסוגים שונים של נכסים" — יימחקו. תיקון סעיף 24
17. סעיפים 25 ו-25ב לחוק העיקרי — בטלים. ביטול סעיפים 25 ו-25ב
18. סעיפים 26 ו-27 לחוק העיקרי — בטלים. ביטול סעיפים 26 ו-27א
19. בסעיף 28 לחוק העיקרי, במקום "כותרת השוליים" יבוא "חובת הנמקה", במקום "שומת מקרקעין" יבוא "שומה", והסיפה המתחילה במלה "והטוען" — תימחק. תיקון סעיף 28
20. בסעיף 33 לחוק העיקרי — תיקון סעיף 33
- (1) בסעיף קטן (א)(1), המלים "על מקרקעין, או מבנה בתהליך בניה" — יימחקו;
- (2) סעיף קטן (ב) — בטל.
21. בסעיף 34 לחוק העיקרי, המספר "18א" — יימחק. תיקון סעיף 34
22. במקום סעיף 35 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 35
35. בפרק זה — "הגדרות"
- "ישוב ספר" — ישוב ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הודיע עליו שהוא ישוב ספר;
- "מבנה בתהליך בניה" — מבנה או בניה שבנייתם טרם נגמרה ואינם ארעיים;
- "מטעים" — עצים לרבות גפנים המשמשים או מיועדים לשמש לעסק לרבות היבול שעליהם;
- "מלאי" — מיטלטלין מכל סוג שאינם לשימוש האישי של בעליהם או של בני ביתם ואינם כסף או דברים שבראוי;
- "נזק" — נזק מלחמה, נזק עקיף ונזק בצורת;
- "נזק מלחמה" — נזק שנגרם לגופו של נכס עקב פעולות מלחמה על-ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל או עקב פעולות מלחמה על-ידי צבא הגנה לישראל;

"נוק עקיף" — הפסד או מניעת ריווח כתוצאה מנוק מלחמה בתחום ישוב ספר, או מחמת אי אפשרות לנצל נכסים המצויים בתחום ישוב ספר, עקב פעולות מלחמה על-ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל, או עקב פעולות מלחמה על-ידי צבא הגנה לישראל;

"נכס" — קרקע, קרקע חקלאית לרבות היבול שעליה, בנין, מבנה בתהליך בניה, מטעים, מלאי וציוד הנמצאים בשטח המדינה וכן כלי שיט וכלי טיס הרשומים בישראל או החייבים ברישום בישראל אף אם אינם מצויים בה;

"ציוד" — מכונות, מיתקנים, רהיטים ורכוש אחר המשמשים או מיועדים לשמש ציוד לעסק, רכב רשום או חייב ברישום על פי פקודת התעבורה³, כלי שיט וכלי טיס, בריכות מים המיועדות בעיקרן לשחיה ומבנים ארעיים."

תיקון סעיף 36

23. בסעיף 36(א) לחוק העיקרי —

- (1) ברישה, במקום "שר האוצר" יבוא "ישולמו פיצויים בעד נוק ושר האוצר";
- (2) בפסקה (5), המלים "לרבות קיזוז המס המגיע מבעל הנכס כנגד סכום הפיצויים" — יימחק;
- (3) פסקאות (6) ו-(8) — בטלות.

ביטול סעיף 37

24. סעיף 37 לחוק העיקרי — בטל.

תיקון סעיף 38

25. בסעיף 38 לחוק העיקרי, סעיף קטן (א) — בטל, והסימון (ב) יימחק.

העתקת סעיפים
והיקובם

26. סעיפים 46ג ו-46ד לחוק העיקרי יועתקו להיות סעיפים 38א ו-38ב ויתקנו כך:

- (1) בסעיף 38א לחוק העיקרי —
  - (א) בסעיף קטן (א), המלים "מקרה הפיצויים" והסיפה המתחילה במלים "כי הוראות חוק זה" — יימחק;
  - (ב) בסעיף קטן (ב), פסקה (1) — בטלה;
- (2) בסעיף 38ב לחוק העיקרי —
  - (א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות כי ישולמו פיצויים בעד נוק מלחמה לחפצים שאינם נכס והמצויים בבית מגוריו של אדם (להלן — חפצים ביתיים).";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) השווי הכולל של חפצים ביתיים שבעבורם ישולמו פיצויים ללא תשלום בעד ביטוחם והשווי הכולל המקסימלי של חפצים ביתיים שניתן לבטחם בתשלומים לפי בקשת בעליהם";

(ג) סעיף קטן (ג) — בטל.

3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

- תיקון סעיף 39 27. בסעיף 39 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב) — בטל, והסימון (א) — יימחק.
- ביטול סעיפים 40 עד 43 לחוק העיקרי — בטלים. 28.
- תיקון סעיף 45 29. בסעיף 45 לחוק העיקרי —
- (1) בסעיף קטן (א) —
- (א) בפסקה (2), הסיפה המתחילה במלים "וכן נכס שגהרס" — תימחק;
- (ב) פסקאות (3) עד (7) — בטלות;
- (2) סעיף קטן (ב) — בטל.
- ביטול סעיפים 44 עד 46 לחוק העיקרי — בטלים. 30.
- ביטול סעיף 46ב לחוק העיקרי — בטל. 31.
- תיקון סעיף 47 32. בסעיף 47(ב) לחוק העיקרי, המספר "23" — יימחק.
- תיקון סעיף 51 33. בסעיף 51 לחוק העיקרי —
- (1) בסעיף קטן (א), המלים "שנקבעו בסעיף 23(א) והמועדים" והמספר "27א" — יימחקו;
- (2) סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) — בטלים;
- (3) בסעיף קטן (ד), במקום "או המקדמה או מקצתם" יבוא "או מקצתו".
- תיקון סעיף 53 34. בסעיף 53 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), במקום "לערר ולערעור לפי סעיפים 26 עד 27א" יבוא "או לערר לפי סעיפים 26 ו-27".
- תיקון סעיף 54 35. בסעיף 54(א), המלים "ערעור או" והמלים "או 27א" — יימחקו.
- ביטול סעיפים 54 עד 54א לחוק העיקרי — בטלים. 36.
- תיקון סעיף 55 37. בסעיף 55 לחוק העיקרי, המלים "שאיננו מלאי" — יימחקו.
- ביטול סעיף 56א 38. סעיף 56 לחוק העיקרי — בטל.
- ביטול סעיף 63 39. סעיף 63 לחוק העיקרי — בטל.
- ביטול התוספת 40. התוספת לחוק העיקרי — בטלה.
- תיקון חוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג—1963, במקום הגדרת "שווי רכישה מתואם" יבוא: 41. בסעיף 47 לחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג—1963,

"שווי רכישה מתואם" — שווי הרכישה ביום הרכישה בתוספת מחצית סכום המסים המותרים בניכוי לפי סעיף 39(8) ששולמו בשל המקרקעין מיום רכישת הזכות

4 ס"ח התשכ"ג, עמ' 156; התשמ"א, עמ' 69.

בהם עד ליום המכירה — למעט המסים המותרים בניכוי לפי סעיף 39(8) ששולמו בשנים עשר החדשים שלפני יום המכירה בשל שנות מס קודמות לשנת המס שבה שולמו — כפול במדד ביום המכירה ומחולק במדד ביום הרכישה, ובתוספת יתר הסכומים המותרים בניכוי לפי סעיף 39, כפול במדד ביום המכירה ומחולק במדד ביום גמר ההשבחה או ההוצאה, לפי הענין, ובמקרקעין שהם בני־פחת לענין מס הכנסה — גם לאחר ניכוי הפחת המתואם;

לענין זה, יראו כיום גמר ההשבחה בבנין חדש על קרקע פנויה, את היום שבו תמו שני שלישים מהתקופה המתחילה בתחילת הבניה והמסתיימת בגמר הבניה."

תחילה ותחלה

42. חוק זה יחול לגבי שנת המס 1981 ואילך, ואולם —

(1) לענין המס בשל קרקע שהוחכרה לתקופה העולה על חמש שנים והוצהר על החכירה בפני המנהל לפני י"ז בתמוז התש"ם (1 ביולי 1980) ותקופת החכירה טרם נסתיימה, תהיה תחולתו של סעיף 2(3)(א) משנת המס 1984 או משנת המס שאחרי תום תקופת החכירה, לפי המוקדם;

(2) תחילתו של סעיף 1 לגבי החלפת המונח נכס בסעיף 54(א) לחוק העיקרי היא מיום י"ח בניסן התשמ"ג (1 באפריל 1983).

הוראת מעבר לגבי מבנה בתהליך בניה

43. בשל מבנה בתהליך בניה שבנייתו החלה לפני תחילתו של חוק זה ישולם מס יחסי כיחס תקופת הבניה שלפני תחילתו של חוק זה לכל תקופת הבניה.

הוראת מעבר לענין מס בשל נכסים חקלאיים בשנת 1980

44. שר האוצר רשאי, במקרים חריגים, להקטין את המס המגיע לשנת המס 1980 בלבד בשל נכסים המשמשים בחקלאות, לפי כללים שקבע באישור ועדת הכספים של הכנסת, ובלבד שנתמלאו תנאי החוק העיקרי לפני תיקונו בחוק זה.

הוראת מעבר לענין קרן הפיצויים

45. (א) כספי קרן הפיצויים שנצברו על פי סעיפים 35 ו־37 לחוק העיקרי לפני ביטולם בחוק זה, ימשיכו לשמש לתשלום פיצויים בעד נזק; כספי הקרן שלא הוצאו וישקעו לפי הוראות שר האוצר והרווחים מהשקעות אלה יצורפו לקרן ויהוו חלק ממנה.

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כללים בדבר הנהלת קרן הפיצויים.

הוראת מעבר לגבי תשלום חובות מס בשל נכסים שהמס עליהם בוטל

46. לכל חוב מס בשל נכסים שהמס עליהם בוטל לפי חוק זה, שלא ישולם עד יום כ"ח בסיון התשמ"א (30 ביוני 1981), ייוסף החל במועד האמור קנס פיגורים של $\frac{1}{2}\%$ לכל שבוע של פיגור או חלק ממנו, וזאת בנוסף לקנס המוטל על איחור בתשלום המס לפי כל דין.

פרסום

47. חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.

יורם ארידור
שר האוצר

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

